

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ АНТОНА МАКАРЕНКА**

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Макаренківських педагогічних читань
(до 133-ї річниці від Дня народження
Антон Семеновича Макаренка)

24 березня 2021 р.

Київ – 2021

Педагогічний досвід А.С. Макаренка – невичерпне джерело ідей для учених різних наукових галузей – педагогіки, соціології, психології, філології, філософії, культурології, менеджменту, конфліктології та практиків освітньої, економічної, управлінської, дослідницької, інноваційної, підприємницької тощо діяльності в усьому світі.

У Макаренківських педагогічних читаннях, присвячених 133-й річниці з Дня народження Антона Семеновича Макаренка, взяли участь директори і заступники директорів обласних навчально-методичних центрів професійної (професійно-технічної) освіти, педагогічні і науково-педагогічні працівники ДЗВО «Університет менеджменту освіти» та Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка. Учасниками обговорювались основні ідеї педагогічної спадщини знаного педагога в контексті розвитку сучасних освітніх систем. Зазначалось, що метою, змістом і виміром кількісно об'єктивних результатів освітньої системи Макаренка А.С. були людський і соціальний капітали вихованців. Його творчість багатогранна, в ній можна знайти відповіді на багато різних запитань, що стосуються організації колективу та управління ним, етики і культури взаємодії в ньому; розвитку сучасних молодіжних ініціатив; трудового і художньо-естетичного виховання; проєктування інноваційних педагогічних технологій; підготовки педагогів для закладів професійної (професійно-технічної) освіти та розвитку педагогічної майстерності викладачів тощо.

У ході проведення педагогічних читань наголошувалось, що вивчення педагогічного досвіду А.С. Макаренка сприятиме подоланню наявних соціально-педагогічних суперечностей між: потребами суспільства у конкурентоспроможних педагогічних кадрах та недостатнім творчим використанням національного історико-педагогічного досвіду у сучасній освітній практиці; необхідністю збереження фундаментальних, теоретичних і практичних здобутків в освіті та нівелюванням ціннісних засад педагогічної спадщини А. С. Макаренка; необхідністю оновлення змісту, впровадження інноваційних методів і форм професійного розвитку особистості у

професійно-педагогічній освіті та фрагментарним використанням досвіду А.С. Макаренка у розв'язанні цієї проблеми.

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях і виступах, присвячених реалізації педагогічних ідей Макаренка А.С. в сучасних освітніх системах, учасники педагогічних читань, присвячених 133-й річниці з Дня народження Антона Семеновича Макаренка рекомендують:

Київському професійно-педагогічному коледжу імені Антона Макаренка:

зберігати і примножувати фундаментальні здобутки макаренкознавства та використовувати їх у процесі модернізації сучасної освіти (оновлення змісту загальногуманітарних, фахових, психолого-педагогічних дисциплін, активізація науково-дослідної роботи з педагогічної персонології, створення інформаційних електронних баз даних, персональних сайтів українських і зарубіжних макаренкознавців тощо);

продовжити системну роботу з впровадження прогресивних ідей професійного розвитку особистості відповідно до основних принципів педагогічної системи А. С. Макаренка за такими напрямками:

– управлінський – розробити нормативне забезпечення розвитку макаренкознавства, що сприятиме забезпеченню державної підтримки збереження педагогічної спадщини А. С. Макаренка, врегулюванню її популяризації у науково-педагогічному середовищі, ефективній співпраці з міжнародними науковими інституціями, університетами зарубіжжя, діяльності педагогічних товариств дослідження спадщини А. С. Макаренка;

– професійно-педагогічний – оновити зміст базових дисциплін з педагогіки і психології, акцентувати увагу на текстологічному аналізі наукових праць і художніх творів А. С. Макаренка; упроваджувати елективні спецкурси з проблем педагогічної персонології; застосовувати інноваційні методи і форми вивчення педагогічної спадщини А. С. Макаренка, створювати

і використовувати віртуальні бібліотеки, електронні бази даних, електронні періодичні видання тощо;

– науково-дослідницький – створювати науково-дослідницькі центри історико-педагогічної проблематики, активізувати осередки макаренкознавства; використовувати персональні сайти українських і зарубіжних макаренкознавців;

– особистісний – дотримуватись ціннісного ставлення до власного професійного розвитку, розвитку комунікативних умінь з метою ефективної взаємодії у певній професійній групі, розвивати усі складові педагогічної техніки, залучення до органів молодіжного і дитячого самоврядування тощо.

ДЗВО «Університет менеджменту освіти»:

сприяти широкому застосуванню прогресивних ідей педагогічної спадщини А. С. Макаренка у розбудові інноваційних моделей професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників у системі підвищення кваліфікації;

у процесі науково-дослідної роботи з теми НДР «Трансформація професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників в умовах відкритого університету післядипломної освіти» розглянути ставлення А.С. Макаренка до використання набутого індивідуального досвіду особистості у розв'язанні практичних завдань, методіку розроблення ним технологій (колективної взаємодії, соціального проектування, моделювання культурно-виховного середовища тощо) з подальшим використанням результатів дослідження в розробленні лекцій, тематичних дискусій, семінарських занять, спецкурсів для різних категорій слухачів.

Для навчально (науково)-методичних центрів (кабінетів) професійної (професійно-технічної) освіти в областях:

продовжити роботу з реалізації практико-орієнтованої моделі професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників максимально наближеної до потреб особистості й вимог національного та регіональних

ринків праці на засадах морально-етичних принципів колективної педагогіки А.С. Макаренка;

сприяти удосконаленню управлінської діяльності педагогічними і учнівськими колективами з дотриманням автономії і високого рівня відповідальності за прийняття управлінських рішень;

організувати роботу з вивчення спадщини А.С. Макаренка з метою узагальнення і подальшого використання в педагогічній практиці теоретичних положень, спрямованих на ефективне виховання відповідальності молодого покоління – майбутніх кваліфікованих робітників як одного з компонентів професійної компетентності, відображеного в Національній рамці кваліфікацій;

практикувати різні форми роботи з педагогами закладів професійної (професійно-технічної) освіти, зокрема молодими викладачами, для вивчення педагогічної спадщини знаного педагога.

Організаційному комітетові педагогічних читань, присвячених 133-й річниці з Дня народження Антона Семеновича Макаренка, узагальнити рекомендації, розглянути та затвердити їх на засіданні кафедри професійної і вищої освіти та Вченої ради Центрального інституту післядипломної освіти; розмістити рекомендації і програму на сайті ДЗВО «Університет менеджменту освіти», в електронній бібліотеці НАПН України, в соціальних мережах для широкого ознайомлення та обговорення науковцями й освітянами.